

Briselē, 2026. gada 5. maijā
(OR. en)

8313/26

**Starpiestāžu lieta:
2025/0550 (COD)**

CULT 49	SAN 226
AUDIO 51	IND 258
FREMP 132	COMPET 445
CODEC 696	PROCIV 78
CADREFIN 159	HYBRID 48
FIN 552	DISINFO 33
IA 87	JAI 463
JEUN 59	SERVICES 21
EDUC 120	POLGEN 86
CULT HERIT 12	MI 355
SOC 202	RELEX 519
GENDER 30	INF 106
DIGIT 108	COPEN 139
DATAPROTECT 126	JUSTCIV 55
ANTIDISCRIM 37	DROIPEN 66

PIEZĪME

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Saņēmējs: Padome

Temats: Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula, ar ko izveido programmu “*AgoraEU*” 2028.–2034. gadam un atceļ Regulas (ES) 2021/692 un (ES) 2021/818
– *daļēja vispārēja pieeja*

I. IEVADS

1. Eiropas Komisija 2025. gada 16. jūlijā pieņēma priekšlikumu par daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam, tostarp priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido programmu “*AgoraEU*”.

2. Programmas “*AgoraEU*” mērķis ir stiprināt kultūru, medijus un pilsonisko līdzdalību nolūkā nodrošināt Eiropas demokrātiju noturību. Tās pamatā ir pašreizējā finansēšanas perioda programmu “Radošā Eiropa” un “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” (*CERV*) sasniegumi.
3. Priekšlikuma struktūru veido trīs galvenās sadaļas, un katra no tām attiecas uz atšķirīgu mērķi:
 - “Radošā Eiropa – kultūra” veicinātu pārrobežu kultūras jaunradi un sadarbību;
 - “*MEDIA+*” uzlabotu audiovizuālo un videospēļu nozaru daudzveidību un konkurētspēju; kā arī atbalstītu brīvu un neatkarīgu žurnālistiku un ziņu medijus;
 - “*CERV+*” veicinātu pamattiesības un līdztiesību; novērstu diskriminēšanu, veicinātu demokrātisko līdzdalību un uzturētu tiesiskumu.

II. DARBS CITĀS IESTĀDĒS

4. Eiropas Parlamentā priekšlikumu kopīgi izskata Kultūras un izglītības komiteja (CULT) un Pilsoņu brīvības, tieslietu un iekšlietu komiteja (LIBE). Referenti CULT komitejā ir *Emma Rafowicz (S&D)* un LIBE komitejā *Alice Kuhnke (Verts/ALE)*.
5. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja atzinumu par priekšlikumu pieņēma 2025. gada 4. decembrī¹.
6. Gaidāms, ka Reģionu komiteja savu atzinumu pieņems 2026. gada 4. un 5. maijā.

¹ 16709/25.

III. DARBS PADOMĒ UN TĀS DARBA SAGATAVOŠANAS STRUKTŪRĀS

7. Padomē priekšlikums tika izskatīts Kultūras jautājumu komitejā (*CAC*) ciešā sadarbībā ar Audiovizuālo un mediju jautājumu darba grupas un Pamattiesību, pilsoņu tiesību un personu brīvas pārvietošanās jautājumu darba grupas locekļiem.
8. Priekšlikuma izskatīšana tika sākta 2025. gada septembrī un turpinājās Dānijas un Kipras prezidentūru laikā divpadsmit *CAC* sanāksmēs. Prezidentvalsts Dānija Izglītības, jaunatnes, kultūras un sporta padomes 28. novembra sanāksmē iesniedza progresa ziņojumu ².
9. Prezidentvalsts Kipra sagatavoja piecus kompromisa tekstus, kurus *CAC* izskatīja 2026. gada 19.–21. janvārī, 16. februārī, 11. martā, 27. un 31. martā un 17. aprīlī, un galīgais kompromiss tika panākts *CAC* sanāksmē 17. aprīlī. Lai atvieglotu sarunas, prezidentvalsts sagatavoja arī paskaidrojumu par nesen ieviesto kultūras un radošo nozaru definīciju.
10. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2026. gada 29. aprīlī izskatīja kompromisa tekstu, kas izklāstīts šīs piezīmes pielikumā. Visas delegācijas varēja atbalstīt tekstu, izņemot vienu delegāciju, kura pauda atrunu.

² 15187/25.

IV. PREZIDENTVALSTS KOMPROMISA TEKSTA GALVENIE ELEMENTI

11. Prezidentvalsts uzskata, ka pielikumā³ pievienotais teksts ir smalki līdzsvarots kompromiss, kas atspoguļo dalībvalstu atšķirīgās nostājas.
12. Tā kā ierosinātā regula ir daļa no priekšlikumu kopuma, kas saistīts ar daudzgadu finanšu shēmu (DFS), visi teksta noteikumi, kuriem ir ietekme uz budžetu vai kuri atbilst elementiem, kas ir daļa no horizontālajām sarunām par DFS, ir iekļauti kvadrātiņos un tāpēc ir izslēgti no daļējās vispārējās pieejas, kamēr nav panākts turpmāks progress saistībā ar DFS. Šie noteikumi, kas tekstā ir kvadrātiņos, attiecas uz 4. apsvērumu (finansējums), 30. apsvērumu (īstenošana saskaņā ar Eiropas Konkurētspējas fonda *InvestEU* instrumentu), 31. apsvērumu (budžeta garantija vai finanšu instruments), 35. apsvērumu (atbilstība Snieguma regulai), 40. apsvērumu (ilgums), 1. pantu (ilgums), 11. pantu (budžets) un 15. pantu (budžeta garantija vai finanšu instruments). Iespēja piešķirt indikatīvus piešķirumus pa programmu sadaļām tika apspriesta Daudzgadu finanšu shēmas *ad hoc* darba grupā (*AHWP MFF*) 2026. gada 24. martā.
13. Regulas struktūra tika saglabāta tāda pati kā Komisijas priekšlikumā, proti, septiņas nodaļas un trīs galvenās sadaļas (“Radošā Eiropa – kultūra”, “*MEDIA+*” un “*CERV+*”).

³ Izmaiņas salīdzinājumā ar Komisijas priekšlikumu ir izceltas šādi – papildinājumi ir atzīmēti **pasvītrotā treknrakstā** un svītrojumi ir atzīmēti ar [...].

14. **Galvenie problēmjautājumi**, uz kuriem attiecas prezidentvalsts kompromiss, ir šādi.

a) Vispārīgi noteikumi

2. pantā (“Definīcijas”) tika pievienota jauna “kultūras un radošo nozaru” definīcija, iedvesmojoties no attiecīgās definīcijas programmā “Radošā Eiropa” (2021–2027). Šī definīcija izskaidro nozaru galvenās īpašības un sniedz neizsmeļošu attiecīgo nozaru sarakstu. Visā tekstā tika izdarīti vairāki grozījumi, lai formulējumu saskaņotu ar šo definīciju. Tika pievienots jauns 6.a un 6.b apsvērums, lai paskaidrotu definīcijas loģiku un nošķirtu “Radošā Eiropa – kultūra” un “*MEDIA+*” sadaļas.

3. pantā (“Programmas mērķi”) “*CERV+*” sadaļas ievadaprakstā tika pievienota atsauce uz to, cik svarīgi ir aizsargāt un veicināt Savienības vērtības.

b) Sadaļa “Radošā Eiropa – kultūra”

Attiecībā uz sadaļu “Radošā Eiropa – kultūra” jaunajā 8.a apsvērumā ir precizēts, ka nozaru pieejām būtu jāpapildina darbības, kas aptver visas attiecīgās nozares, nosakot, ka ir vajadzīgas mērķtiecīgākas darbības.

c) Sadaļa “*MEDIA+*”

Attiecībā uz sadaļu “*MEDIA+*” pēc daudzu delegāciju lūguma un intensīvām sarunām 5. pantā (“Audiovizuālā joma”) tika pievienots punkts saistībā ar jēdzienu “vienlīdzīgi konkurences apstākļi”, izmantojot gandrīz identisku formulējumu kā pašreizējā programmā “Radošā Eiropa”. Atbilstoša atsauce tika pievienota 12. apsvērumam.

Arī 5. pantā tika pievienota atsauce uz neatkarīgiem darbiem un kopražojumiem ar atbilstošu formulējumu 12. apsvērumā.

Attiecībā uz šīs sadaļas konkrēto mērķi “ziņas” tika pievienots 13.a apsvērums, lai liktu lielāku uzsvaru uz mediju neatkarību un ilgtspēju, atsaucoties uz Regulu (ES) 2024/1083 (Eiropas Mediju brīvības akts).

d) Sadaļa “CERV+”

Attiecībā uz “CERV+” sadaļu 8. pantā (“*Daphne*”) pēc daudzu delegāciju aicinājuma tika pievienota atsauce uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/1385 (2024. gada 14. maijs) par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu. Līdzīga atsauce tika pievienota 18. apsvērumam.

Par 15. apsvērumu, kura pamatā ir uz līgumiem balstīti vienlīdzības un nediskriminēšanas principi, notika intensīvas debates. Dažas delegācijas deva priekšroku tam, lai tekstā tiktu saglabāts detalizēts diskriminācijas veidu saraksts līdzīgi kā Komisijas priekšlikumā, savukārt citas vēlējas izmantot vispārīgāku formulējumu, vienlaikus arī uzsverot dažus konkrētus diskriminācijas veidus no priekšlikuma sākotnējā saraksta. Pielikumā izklāstītais kompromiss tika panākts pēc ilgām sarunām.

Tika pievienots jauns 16.a un 16.b apsvēruma, lai uzsvērtu bērnu (16.a) un personu ar invaliditāti (16.b) tiesību aizsardzību un veicināšanu.

e) Transversālas un horizontālas prioritātes un darbības

10. pantā (“Transversālās un horizontālās prioritātes un darbības”) tika pievienots jauns punkts, kurā ir atsauce uz “*AgoraEU*” birojiem un aprakstīti to galvenie pienākumi. Sīkāka informācija par birojiem un to paredzēto darbību ir sniegta 36. apsvērumā.

f) Pārvaldība

Pamatojoties uz prezidentvalsts Dānijas 2025. gada novembra progresa ziņojumā ierosināto kompromisa tekstu, tekstam tika pievienots jauns 17.a pants ar attiecīgu 38.a apsvērumu, ieviešot komiteju procedūru. 17. pantā tika precizēts, ka darba programmas Komisija pieņem ar īstenošanas aktiem saskaņā ar pārbaudes procedūru.

g) Citi jautājumi

Tā kā priekšlikumā nebija iekļauts pielikums ar detalizētāku programmas darbību aprakstu, visā tekstā tika pievienotas atsauces uz konkrētām darbībām, kuras delegācijas uzskatīja par nepieciešamām izcelt.

Tika pievienoti arī jauni apsvērumi, lai atbildētu uz delegāciju lūgumu lielāku uzsvaru likt uz šādiem jautājumiem: tālāko reģionu īpatnības (27.a apsvērums); ērti lietojama pieteikšanās un ziņošanas procedūra un papildu dotāciju piešķiršanas iespēja (27.b apsvērums); ietekme, kvalitāte un atbilstība kā galvenie projektu vērtēšanas kritēriji (27.c apsvērums); to Savienības vērtību ievērošana, kas attiecas uz budžeta izpildi (33.a apsvērums); transversālas un horizontālas darbības, kas ir vērstas uz kopīgiem izaicinājumiem, piemēram, MI (35.a apsvērums) un digitālo tehnoloģiju izmantošanu kultūras un radošajās nozarēs (35.b apsvērums).

Attiecībā uz standarta noteikumiem, kas iekļauti vairākās citās DFS nozaru programmās (attiecībā uz “*AgoraEU*” – 6., 33., 34., 36.a, 37., 38.a un 40. apsvērums un 12.–20. pants), formulējums tika pielāgots standarta formulējumiem.

V. NOBEIGUMS

Tāpēc Padome (Izglītība, jaunatne, kultūra un sports) tiek aicināta panākt daļēju vispārēju pieeju par tekstu, kas izklāstīts šīs piezīmes pielikumā.

Priekšlikums –

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko izveido programmu “AgoraEU”
2028.–2034. gadam un atceļ Regulas (ES) 2021/692 un (ES) 2021/818**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 19. panta 2. punktu, 21. panta 2. punktu, 24. pantu, 167. panta 5. punktu, 168. panta 5. punktu un 173. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁴,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁵,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

⁴ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁵ OV C [...], [...], [...]. lpp.

tā kā:

1. Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība (“Savienības vērtības”). Savienības vērtības ir atspoguļotas tiesībās, brīvībās un principos, kas noteikti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā (“harta”). LES 3. pantā ir arī noteikts, ka Savienības mērķis ir **veicināt mieru, stiprināt savas vērtības un savu tautu labklājību**, ka tai ir jāveicina bērnu tiesību aizsardzība, **jārespektē savu kultūru un valodu daudzveidība un jānodrošina Eiropas kultūras mantojuma aizsardzība un sekmēšana**. LES 10. pantā ir arī noteikts, ka Savienības darbības pamatā ir pārstāvības demokrātija, ka pilsoņi Savienības līmenī ir tieši pārstāvēti Eiropas Parlamentā un ka pilsoņiem ir tiesības piedalīties Savienības demokrātiskajā dzīvē. Ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (**LES**) 20. pantu ir izveidota Savienības pilsonība, kā arī ir noteiktas būtiskas tiesības, kas cita starpā ir Savienības pilsoņiem.

2. Kultūra, [...] mediji, kā arī Savienības vērtību veicināšana un ievērošana ir brīvas, taisnīgas, daudzveidīgas, iekļaujošas un saliedētas Savienības **svāriģi** [...] elementi. Pilsoņu līdzdalība un iesaiste, pienācīgi ievērojot Savienības vērtības, ir Savienības demokrātiskās dzīves pamats, un **kultūrai un** medijiem ir izšķiroša nozīme sabiedriskās domas un brīvu debašu veidošanā. Audiovizuālie darbi un visi citi kultūras un radošo izpausmju veidi, **kā arī** [...] kultūras mantojums, ir būtiski Eiropas daudzveidībai un sabiedrības noturības un savstarpējas sapratnes veidošanai Eiropas iedzīvotāju un kopienu starpā.
3. Programma “*AgoraEU*” (“programma”), **kuras pamatā ir programmu “Radošā Eiropa” un “Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības” (CERV) sasnieģumi**, snieģs būtisku ieguldģjumu **minēto** [...] mērģķu sasnieģšanā un tiesģbu un vērtģbu īstenoģšanā.

4. Programmai būtu jāturpina programma “Radošā Eiropa”, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/818 ⁶, un programma “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības”, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/692 ⁷. Tai būtu jāracionalizē dažādas finansēšanas darbības mediju brīvības un plurālisma atbalstam un cīņai pret dezinformāciju, lai palīdzētu sniegt informāciju par Savienības jautājumiem. Brīvi un plurālistiski mediji un pilsoniskā sabiedrība ir vieni no galvenajiem Savienības demokrātijas sistēmu sargiem, kam ir izšķiroša nozīme demokrātijas noturības nodrošināšanā, un tie būtu jāatbalsta. Programmai būtu jāatbalsta arī kultūras, radošās un mediju nozares, **jāsaglabā un jāveicina kultūras patiesā vērtība**, jāizmanto kultūras un kultūras daudzveidības spēks, jāuzlabo **mediju un** informācijas telpa un jāatbalsta Savienības centieni stiprināt tiesībās balstītu, iekļaujošu, līdztiesīgu un demokrātisku sabiedrību. [Ar šo regulu nosaka indikatīvu finansējumu programmai “AgoraEU” ⁸. Šajā regulā faktiskās cenas aprēķina, piemērojot fiksētu 2 % deflatoru.]

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/818 (2021. gada 20. maijs), ar ko izveido programmu “Radošā Eiropa” (2021.–2027. gads) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1295/2013 (OV L 189, 28.5.2021., 34. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/818/oj>).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/692 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido programmu “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1381/2013 un Padomes Regulu (ES) Nr. 390/2014 (OV L 156, 5.5.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj>).

⁸ Attiecīgā gadījumā programmas sniegtais atbalsts paātrinās vai palielinās ieguldījumus, samērīgā veidā novēršot tirgus nepilnības vai neoptimālas ieguldījumu situācijas, izvairoties no dublēšanās vai izspiešanas efekta un stimulējot privāto finansējumu, un tam ir Savienības pievienotā vērtība.

5. Lai programma būtu efektīva, tajā, izmantojot mērķorientētas pieejas, būtu jāņem vērā dažādo politikas jomu un nozaru specifika un izaicinājumi, to dažādās mērķgrupas un konkrētās vajadzības.
6. [...]Nesenā pieredze liecina, ka strauji mainīgā ekonomiskajā, sociālajā un ģeopolitiskajā vidē ir vajadzīga elastīgāka daudzgadu finanšu shēma un tās programmas. Šajā nolūkā un saskaņā ar programmas “*AgoraEU*” mērķiem, piešķirot finansējumu, pienācīgi tiks ņemtas vērā mainīgās politikas vajadzības un Savienības prioritātes, kas noteiktas attiecīgajos Komisijas publicētajos dokumentos, Padomes secinājumos un Eiropas Parlamenta rezolūcijās, vienlaikus nodrošinot pietiekamu paredzamību īstenošanai.

(6.a) Kultūras un radošās nozares ietver visus izpausmju un apliecinājuma veidus, kas saistīti ar mākslu, kultūru, kultūras mantojumu, kā arī ar audiovizuālo jomu un medijiem. Programmā būtu jāņem vērā šo nozaru divējālais raksturs, atzīstot, no vienas puses, kultūras būtības un māksliniecisko vērtību un, no otras puses, minēto nozaru ekonomisko vērtību, tostarp plašāku devumu izaugsmes, konkurētspējas, radošuma un inovācijas jomā. Tas saskan ar 2005. gada UNESCO Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu, kas stājās spēkā 2007. gada 18. martā un kam Savienība un tās dalībvalstis ir pievienojušās.

(6.b) Īstenošanas nolūkā programmā būtu jāņem vērā dažādo kultūras un radošo nozaru specifika, izaicinājumi, politikas satvari un konkrētās vajadzības. Tādējādi tie tiek risināti, izmantojot sadalu, kas paredzēta audiovizuālajai nozarei un zinu mediju nozarei (sadala “MEDIA+”), un sadalu, kas attiecas uz citām kultūras un radošajām nozarēm (sadala “Radošā Eiropa – kultūra”).

7. Kultūras un radošajām nozarēm, **uz kurām attiecas sadala “Radošā Eiropa – kultūra”** [...], **cita starpā** būtu [...] jāietver **arhitektūra, arhīvi, bibliotēkas un muzeji, dailamatniecība, materiālais un nemateriālais kultūras mantojums, dizains (tostarp modes dizains), festivāli, mūzika, literatūra, izpildītājmāksla, grāmatas, izdevējdarbība un vizuālā māksla.** [...]. **Tās ir kultūras** [...] kā “sabiedriskā labuma” **izpausmes, bieži vien balstās uz intelektuālā īpašuma tiesībām,** [...] **rada** jēgu, [...] iemieso [...] Savienības vērtības **un sekmē kultūras tiesību aizsardzību un veicināšanu nolūkā uzlabot piekļuvi kultūrai un līdzdalību tajā.** Tās ir arī Savienības un tās reģionu liela vērtība, kas piesaista ilgtspējīgu tūrismu un rada dinamiska kontinenta tēlu pasaules arēnā.

(7.a) Programmā būtu pilnībā jāatzīst un jāuzsver šo nozaru patiesā un mākslinieciskā vērtība. Vienlaikus tajā [...] būtu [...] **jāatzīst** minēto nozaru ārējais sociālais un ekonomiskais devums, tostarp devums sociālajā un teritoriālajā kohēzijā, **demokrātiskajās vērtībās,** labbūtībā un veselībā, **ES noturībā, ilgtspējīgā** izaugsmē, [...] darbvietu radīšanā, [...] konkurētspējā, radošumā, inovācijā **un zaļās pārkārtošanās procesā.**

8. Šīs nozares [...]Savienībā ir [...] sadrumstalotas pa valstīm un lingvistiskā ziņā. Tās saskaras arī ar daudzām problēmām, piemēram, uzbrukumiem mākslinieciskās izpausmes brīvībai, nestabiliem darba apstākļiem, digitālo pārveidi līdz ar to, ka **digitālās platformas kļūst arvien nozīmīgākas, un** līdz ar mākslīgā intelekta **(MI)** attīstību, kā arī ar nepieciešamību **mazināt** klimata pārmaiņas **un** pielāgoties tām. Programmai būtu jāpalīdz minētajām nozarēm reaģēt uz šādām problēmām, pilnībā atrisīt to potenciālu un apņēmīgi raudzīties nākotnē, un vienlaikus nodrošināt plašāko līdzdalību, tostarp vietējo un reģionālo dalībnieku līdzdalību, izmantojot dažādus kanālus un formātus.

(8.a) Sadalā “Radošā Eiropa – kultūra” būtu jāiekļauj rīcība, kas aptver visas nozares, uz kurām tas attiecas. Lai papildinātu šo horizontālo pieeju, būtu jāatbalsta nozaru pieejas tām nozarēm, kuru kopīgajām vajadzībām un konkrētajiem izaicinājumiem Savienībā ir vajadzīga mērķtiecīgāka pieeja, piemēram, mūzikas, grāmatu izdošanas un bibliotēku nozarēm. Šīs mērķtiecīgākās darbības var izpausties dažādos veidos, tostarp kā kultūras balvas un tematiski pasākumi, kā arī spēju veidošanas pasākumi un mācīšanās no līdzbiedriem.

9. **Eiropas kultūras mantojumā iemiesotie ideāli, principi un vērtības Eiropai ir kopīgs atmiņas, izpratnes, identitātes, dialoga, kohēzijas un radošuma avots.** Eiropas kultūras mantojums – **gan materiālais, gan nemateriālais** – ir kopīgs un nenovērtējams mantojums, ko ietekmē budžeta ierobežojumi, dabas un cilvēku izraisītas katastrofas, klimata pārmaiņas un reģionāli konflikti. Ir būtiski aizsargāt un saglabāt šo mantojumu, uzlabot [...] piekļūstamību tam un veicināt [...] kolektīvu Eiropas identitāti. **Ir būtiski nodrošināt atvērtu un iekļaujošu piekļuvi kultūras mantojumam, tostarp, pienācīgi apmācot kultūras mantojuma speciālistus.** Saglabāšana digitālā veidā arī nodrošina, ka nākamās paaudzes var mācīties no sava kultūras mantojuma, to novērtēt un iedvesmoties no tā.

10. Programmai būtu arī jāsniedz finansiāls atbalsts Eiropas mantojuma zīmes un Eiropas kultūras galvaspilsētu rīcībai, **kas** [...] godina un [...] **aizsargā** Eiropas bagātīgo kultūras daudzveidību un mantojumu, sasaistot to ar vietējo līmeni un sniedzot ieguldījumu kultūras virzītās attīstības stratēģijās.
11. **Sadala “MEDIA+” aptver medijus, tostarp audiovizuālo un ziņu mediju nozari. Tā cita starpā [...] atbalsta** saturu, piemēram, filmas, seriālus, **dokumentālās filmas, animāciju**, videospēles **un iegremdējošo realitāti**, ziņas un informāciju, [...] kā arī pakalpojumus, tostarp teātra izrādes, televīzijas un radio apraidi, **raidierakstus**, iespiedprodukcijas izgatavošanu un publicēšanu tiešsaistē [...]. **Mediju nozarēm ir unikāla vieta mūsu demokrātijās, kultūrā un ekonomikā. Šīs nozares bieži palaujas uz intelektuālā īpašuma tiesībām.** Digitālā pārveide, jo īpaši mākslīgā intelekta attīstība, ir paātrinājusi mediju konvergenci, mainījusi patērētāju uzvedību, radījusi traucējumus uzņēmējdarbības un ieņēmumu gūšanas modeļos, kā arī intelektuālā īpašuma pārvaldības un izmantošanas modeļos. Tāpēc Savienībai būtu **jāatbalsta mediju nozaru ilgtspēja un konkurētspēja un** jāpalīdz [...] **tām** attīstīties [...]. **Savienībai** būtu jāveicina **radošums un** inovācija un **jāuzlabo** piekļuve finansējumam, jāsekmē **sinerģija** [...] starp ziņu, audiovizuālo un citu mediju nozarēm un jāatbalsta sadarbība starp dažādu veidu medijiem visā Savienībā. **Jebkāda veida mediju atbalsts vai finansējums iesaistītajās valstīs būtu jānodrošina, pilnībā ievērojot mediju brīvību un neatkarību.**

12. Savienības audiovizuālā nozare saskaras ar **pastāvīgām** problēmām, ko rada ierobežota pārrobežu aprīte, patēriņa ieradumu maiņa un trešo valstu dalībnieku dominējošais stāvoklis. Ņemot vērā šīs problēmas, Savienības intervencei būtu jāatbalsta Eiropas audiovizuālo un videospēļu **nozaru** spēja [...] radīt, finansēt, veidot un izplatīt Eiropas darbus, **tostarp mantojuma darbus**, visās platformās, kas ir pieejamas un ir pievilcīgas auditorijai Savienībā un ārpus tās. **Atbalsts jaunradei cita starpā ietver atbalstu audiovizuālo darbu scenāriju rakstīšanai, izstrādei un veidošanai, galvenokārt atbalstu kopveidošanai un neatkarīgai veidošanai. Tā kā tirgus apstākļi un audiovizuālās nozares dalībnieki turpina attīstīties, programmas īstenošanas kontekstā būtu jāparedz konkrēti kritēriji neatkarīgu veidošanas uzņēmumu definēšanai. [...] Savienības intervencei būtu vēl vairāk jāsekmē intelektuālā īpašuma starpmediju pielāgošana starp dažādiem mediju formātiem, jāveicina dalībvalstu ar dažādu tirgus kapacitāti sadarbība, jāsekmē dažāda lieluma tirgu vienību plašāka dalība**, kā arī jāpapildina Savienības tiesiskais regulējums audiovizuālajā jomā. **Sadalā “MEDIA+” būtu jāņem vērā atšķirības starp valstīm attiecībā uz audiovizuālo darbu un satura veidošanu, izplatīšanu, piekļuvi tiem un to patēriņu, tādējādi veicinot vienlīdzīgākus konkurences apstākļus, paplašinot dalību un palielinot sadarbību starp valstīm ar atšķirīgām audiovizuālajām spējām.**

13. Ziņu mediju kanāli un žurnālisti visā Savienībā tiek pakļauti arvien lielākam [...] spiedienam, jo īpaši **tāpēc** [...], ka attīstās globālās tiešsaistes platformas **un** palielinās **MI pakalpojumu ietekme**, mainās patēriņa paradumi un pieaug dezinformācijas izplatība. Šīs problēmas ietekmē ar ziņu sniegšanu saistītos ieņēmumus un pārdali, apdraudot ziņu mediju kanālu dzīvotspēju un sabiedrības uzticēšanos tiem, kā arī ierobežojot iedzīvotāju piekļuvi daudzveidīgam un profesionāli sagatavotam Eiropas žurnālistikas saturam. Savienībai būtu jāatbalsta dzīvotspējīga, **uzticama**, neatkarīga un daudzveidīga informācijas ekosistēma, jāaizsargā apdraudētie žurnālisti **un jāveicina viņu drošība. Tai būtu** [...] jāveicina mediju brīvība un plurālisms [...] un jāstiprina **mediju un** informācijas telpas integritāte [...]. **Tai būtu jācenšas sasniegt šos mērķus, cita starpā atbalstot profesionālo ziņu mediju modernizāciju, tostarp izmantojot inovatīvu praksi, kas uzlabo žurnālistikas darbu, un stiprinot vietējo mediju lomu demokrātisku debašu aizsardzībā, jo īpaši zinu tuksnešos. Savienībai būtu arī** jāveicina[...] pasākumi un jāuzlabo [...] sadarbība ar mērķi apkarot dezinformāciju un atbalstīt **visu iedzīvotāju** digitālo prātību un medijprātību **visās vecuma grupās un neaizsargātās grupās.**[...] **Ziņu medijiem sniegtajam atbalstam būtu jāpalīdz veicināt un aizsargāt regulatīvos un atzītos pašregulācijas standartus, tādējādi palielinot profesionālas žurnālistikas un uzticama ziņu satura nozīmi.**

(13.a) Mediji Savienībā arvien vairāk darbojas pārrobežu mērogā un veicina iekšējā tirgus darbību. Neseno Savienības iniciatīvu, jo īpaši Regulas (ES) 2024/1083 (Eiropas Mediju brīvības akts), mērķis ir novērst šķēršļus mediju pakalpojumu brīvai sniegšanai un uzlabot pārredzamību, juridisko noteiktību un godīgu konkurenci visā Savienībā. Sadalas "MEDIA+" mērķiem vajadzētu būt saskanīgiem ar Direktīvu 2010/13/ES un Regulu (ES) 2024/1083, un tajos būtu jāuzsver mediju neatkarība un ilgtspēja.

14. Demokrātija Savienībā saskaras ar aizvien pieaugošām problēmām. Iedzīvotāju uzticēšanās demokrātijas institūcijām un procesiem samazinās, un šo procesu pastiprina dezinformācija, sociālā polarizācija un naidis, kas ietekmē vēlēšanu un citus demokrātiskos procesus. Lai Eiropas demokrātiju padarītu noturīgāku, ir vajadzīga uz visu sabiedrību vērsta, **tiesībās balstīta** pieeja.

15. Pamattiesību aizsardzība un veicināšana sekmē demokrātiskākas Savienības veidošanu. Nediskriminēšana **un līdztiesība ir** [...] Savienības pamatprincipi, **kas ir** nostiprināti LESD **8., 10. un** 19. pantā un hartas 21. **un 23.** pantā, **un iekļauti LES 2. pantā.** Uz līdztiesīgu un nediskriminējošu sabiedrību vērsts darbs palīdz atrisīt indivīdu potenciālu viņu daudzveidībā un veicināt kultūras, ekonomikas un sociālo izaugsmi. Tas arī palīdz novērst būtiskus cēloņus **ar dzimumu saistītai vardarbībai un** vardarbībai pret neaizsargātām grupām, **jo šāda vardarbība** [...] ir frontāls uzbrukums līdztiesībai. **Attiecīgi** [...] programmai būtu jāveicina darbības ar mērķi vērsties pret visu veidu diskrimināciju un neiecietību, proti, tiešu un netiešu diskrimināciju **gan bezsaistē, gan tiešsaistē. Šajā sakarā tai būtu** [...] jāpievērš [...] uzmanība īpašām strukturālās un interseksionālās diskriminācijas formām, lai **veicinātu integrētu pieeju līdztiesības un nediskriminēšanas nodrošināšanai un** atbalstītu attiecīgos Savienības politikas satvarus. **Īstenojot Savienības pamatprincipus,** [...] programmai būtu jāatbalsta darbības, kuru mērķis ir novērst un apkarot **antisemitismu un** visu veidu **rasismu un** ksenofobiju [...], **tostarp, bet ne tikai, pret melnādainajiem cilvēkiem vērstu rasismu, pret Āzijas iedzīvotājiem vērstu rasismu** un naidu pret musulmaņiem, **neiecietību pret personām, kas pieder pie minoritātēm, tostarp romiem, un citus neiecietības un diskriminācijas veidus, kā arī naida runu. Tai būtu arī jāatbalsta darbības, kuru mērķis ir novērst un apkarot** homofobiju, bifobiju, transfobiju, interfobiju un neiecietību un diskrimināciju dzimniskās identitātes dēļ. [...] ⁹ [...]

⁹ [...]

16. Tiesības uz **privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību** [...] un personas datu aizsardzību, kas nostiprinātas [...] **attiecīgi** hartas 7. pantā un LESD 16. pantā un hartas 8. pantā, tiek īstenotas ar īpašu regulu ¹⁰ un direktīvu ¹¹. Savienības tiesiskajā regulējumā ir paredzēti noteikumi, lai nodrošinātu, ka efektīvi tiek aizsargātas tiesības uz personas datu aizsardzību. Šie tiesību akti valstu datu aizsardzības uzraudzības iestādēm uztic uzdevumu veicināt sabiedrības informētību un izpratni par riskiem, noteikumiem, aizsardzības pasākumiem un tiesībām saistībā ar personas datu apstrādi. Programmai būtu jāpalīdz uzlabot informētību **un** [...] veikt pētījumus un citas attiecīgās darbības šajā jomā. **Tas būtu jā dara, piemēram** [...], ar valsts datu aizsardzības uzraudzības iestāžu starpniecību, ņemot vērā to, cik būtiskas ir tiesības uz personas datu aizsardzību straujas tehnoloģiju attīstības laikā.

(16.a) Bērni ir pilntiesīgi tiesību subjekti, un viens no Eiropas Savienības galvenajiem mērķiem ir bērnu tiesību aizsardzība un veicināšana, tostarp bērnu līdzdalība. LES 3. pantā cita starpā ir noteikts, ka Savienībai jāveicina bērnu tiesību aizsardzība saskaņā ar hartas 24. pantu un Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bērna tiesībām.

¹⁰ OV L 119, 4.5.2016., 1.–88. lpp.

¹¹ OV L 119, 4.5.2016., 89.–131. lpp.

(16.b) Personu ar invaliditāti tiesību aizsardzība un veicināšana, kā arī viņu pilnīga līdzdalība sabiedrībā, ir viens no Eiropas Savienības galvenajiem mērķiem, kā noteikts LESD 10. pantā un hartas 26. pantā. Programmai būtu arī jāpalīdz Savienībai un dalībvalstīm pildīt saistības, ko tās uzņēmušas kā puses ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām (UNCRPD) ¹², lai nodrošinātu, ka visas personas ar invaliditāti var pilnībā un līdztiesīgi izmantot visas cilvēktiesības un pamatbrīvības, un veicinātu un aizsargātu to, ka minētās personas izmanto šīs tiesības.

17. Dzimumu līdztiesība ir pamat**vērtība** [...] un Savienības mērķis, un programmai [...] tā būtu **jāatbalsta**. Neraugoties uz daudziem sasniegumiem, joprojām pastāv būtiskas problēmas, kuru novēršanai **Savienībai** ir jāuzņemas papildu [...] **saistības**. Tas ietver darbu nolūkā panākt brīvību no **visa veida** ar dzimumu saistītas vardarbības, **tostarp no vardarbības ģimenē, seksuālas vardarbības un kibervardarbības, veicināt** augstākos veselības standartus, tostarp un jo īpaši seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto **tiesību** jomā, panākt vienādu darba samaksu un ekonomisko iespēju nodrošināšanu, [...] darba un privātās dzīves līdzsvaru un [...] **aprūpes pienākumu līdztiesīgu sadalījumu sievietēm un vīriešiem**, vienlīdzīgu **dalību darba tirgū**, [...] karjeras iespējas un **taisnīgus** darba apstākļus, [...] kvalitatīvu, **pieklūstamu** un iekļaujošu izglītību, [...] politisko līdzdalību un līdztiesīgu pārstāvību, [...] **efektīvus** institucionālos mehānismus, kas nodrošina sieviešu tiesību ievērošanu, [...] aktīvu vēršanos pret dzimumu stereotipiem un interseksionālās diskriminācijas novēršanu. **Programmai būtu jāatbalsta dzimumu līdztiesības veicināšana un integrēta pieeja dzimumu līdztiesības nodrošināšanai, kas ir Savienības mērķis visās tās darbībās.**

¹² OV L 23, 27.1.2010., 35.–36. lpp.

18. Ar dzimumu saistīta vardarbība un vardarbība pret sievietēm, bērniem, jauniešiem un citām riskam pakļautām grupām, piemēram, *LGBTIQ* personām un personām ar invaliditāti, ir smags pamattiesību pārkāpums, un tas joprojām ir izplatīts visā Savienībā visos sociālajos un ekonomiskajos slāņos. **Lai novērstu un apkarotu šādu vardarbību, ir vajadzīgs pastāvīgs atbalsts sieviešu tiesību organizācijām, specializētiem sieviešu dienestiem un citām organizācijām, kas sniedz atbalstu vardarbībā cietušajiem; šīs organizācijas ir pirmās līnijas reaģētāji visās dalībvalstīs, un tām ir specializētas zināšanas, kuras vajadzīgas, lai risinātu ar dzimumu saistītas vardarbības un citu vardarbības veidu cēlonus un izpausmes.** Vardarbība pret sievietēm un personām, kas pieder pie citām riska grupām, ir cilvēktiesību pārkāpums un frontāls uzbrukums līdztiesībai. Tādējādi šādas vardarbības novēršana un apkarošana ir sabiedrības nepieciešamība. **Tas** [...] palīdz vērsties pret šādu diskrimināciju, kā arī vardarbības ietekmi, tostarp uz veselību. Vienlaikus no diskriminācijas brīvas sabiedrības nodrošināšana palīdzēs novērst arī vardarbības pret neaizsargātām grupām pamatcēloņus, jo tie ir cieši saistīti. Tāpēc programmai būtu jāturpina ilgstošie Savienības centieni [...] novērst vardarbību, [...] reaģēt uz to un [...] apkarot vardarbību visos līmeņos, **tostarp, veicot preventīvu darbu ar vardarbības veicējiem,** kā arī [...] aizsargāt [...] un atbalstīt [...] visus tiešos un netiešos [...] vardarbības upurus un cietušos, pamatojoties uz piecām secīgām programmas “*Daphne*” paaudzēm un sadaļu ¹³. Programmai būtu jāatbalsta to mērķu sasniegšana, kas aizsargā bērnus no jebkāda veida vardarbības un ir noteikti Eiropas Padomes Konvencijā par vardarbības pret sievietēm **un vardarbības ģimenē** novēršanu un apkarošanu, kas pieņemta Stambulā 2011. gada 11. maijā [...], **un Direktīvā (ES) 2024/1385, kā arī** Komisijas Ieteikumā par integrētu bērnu aizsardzības sistēmu izstrādi un stiprināšanu bērna interesēs ¹⁴. **Tai būtu arī jāpalīdz** [...] Savienībai pildīt saistības, ko tā uzņēmusies kā [...] puse ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām, kas aizsargā personas ar invaliditāti pret jebkāda veida ekspluatāciju, vardarbību un ļaunprātīgu izmantošanu.

¹³ Programmas “*Daphne*” trīs secīgas paaudzes ([OV L 34, 9.2.2000., 1. lpp.](#); [OV L 143, 30.4.2004., 1. lpp.](#); [OV L 173, 3.7.2007., 19.–26. lpp.](#)); programmas “Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” ([OV L 354, 28.12.2013., 62.–72. lpp.](#)) un *CERV* programmas ([OV L 156, 5.5.2021., 1.–20. lpp.](#)) “*Daphne*” sadaļas rezultāti.

¹⁴ C(2024) 2680 final ([OV L, 2024/1238, 14.5.2024](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1238/oj>).

19. Saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par vienlīdzīgu attieksmi dalībvalstīs ir izveidojušas neatkarīgas struktūras, kuru mērķis ir veicināt vienlīdzīgu attieksmi (“līdztiesības iestādes”) un kurām ir būtiska nozīme līdztiesības veicināšanā un tiesību aktu vienlīdzīgas attieksmes jomā efektīvas piemērošanas nodrošināšanā. **Turklāt** [...] programmai būtu jāatbalsta Eiropas līdztiesības iestāžu tīkls (*EQUINET*), kurā ir valstu līdztiesības iestādes, kā paredzēts Padomes Direktīvā (ES) 2024/1499¹⁵ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2024/1500¹⁶. **Tas ir saistīts ar to, ka** [...] *EQUINET* ir vienīgais subjekts, kas nodrošina **sadarbību un veicina spēju veidošanu un** līdztiesības iestāžu darbību koordinēšanu. Minētā koordinēšana ir izšķiroši svarīga, lai dalībvalstīs efektīvi īstenotu Savienības tiesību aktus diskriminācijas novēršanas jomā.
20. Pilsoņiem visā Savienībā, no kuriem daudzi regulāri vai vismaz laiku pa laikam ceļo uz citu dalībvalsti, dzīvo, studē, strādā vai **veic brīvprātīgo darbu** [...] citā dalībvalstī, būtu jājūtas spējīgiem īstenot un izmantot savas pilsoņa tiesības un paļauties uz vienlīdzīgu piekļuvi savām tiesībām un to pilnvērtīgu īstenošanu un aizsardzību bez diskriminācijas neatkarīgi no tā, kur Savienībā viņi atrodas. Pilsoņiem būtu labāk jāapzinās savas tiesības, kas izriet no Savienības pilsonības, proti, tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties Savienībā, balsstiesības, dzīvojot citā dalībvalstī, tiesības iesniegt lūgumrakstu Eiropas Parlamentam jebkurā no oficiālajām valodām, tiesības iesniegt pilsoņu iniciatīvas un tiesības iesniegt sūdzības Eiropas ombudam par iestāžu administratīvām kļūmēm.

¹⁵ Padomes Direktīva (ES) 2024/1499 (2024. gada 7. maijs) par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi pret personām neatkarīgi no viņu rases vai etniskās piederības, vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības un profesijas jautājumos pret personām neatkarīgi no viņu reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas, vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm sociālā nodrošinājuma jautājumos un attiecībā uz piekļuvi precēm un pakalpojumiem un preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu, un ar ko groza Direktīvas 2000/43/EK un 2004/113/EK (OV L, 2024/1499, 29.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1499/oj>).

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1500 (2024. gada 14. maijs) par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi un iespēju vienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem nodarbinātības un profesijas jautājumos un ar ko groza Direktīvas 2006/54/EK un 2010/41/ES (OV L, 2024/1500, 29.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj>).

21. Pilsoņu mudināšana būt aktīvākiem Savienības līmeņa demokrātijas jomā nostiprinās Eiropas pilsonisko sabiedrību un sekmēs Eiropas identitātes attīstību. Pilsoniskā sabiedrība, **tostarp mazas un vietējo kopienu pilsoniskās sabiedrības organizācijas**, tādējādi ir jāatbalsta **un jāspēcina**, lai veicinātu, aizsargātu un uzlabotu izpratni par Savienības kopīgajām vērtībām un palīdzētu faktiski izmantot tiesības saskaņā ar Savienības tiesību aktiem. Kad Savienības pilsoņi piedalās Savienības demokrātiskajā dzīvē, viņi palīdz [...] **īstenot** [...] pārstāvības demokrātiju. **Tas ir** princips, kas ir Savienības darbības pamatā un kas konkrēti apliecina LES 2. pantā nostiprināto demokrātijas vērtību.
22. Lai Savienību tuvinātu tās pilsoņiem un **veicinātu** [...] demokrātisko līdzdalību, ir vajadzīgas dažādas darbības un koordinēti centieni. **Ir jāveicina pilsoņu izpratne par politikas veidošanas procesu un jāsekmē labāka izpratne un informētība par** Eiropas pilsonību un [...] identitāti. [...] **Tāpat ir jā**veicina [...] pilsoniskā līdzdalība Savienības darbībās. **Lai** pilsoņi apzinātos **Eiropas** kopīgo [...] vēsturi, ir vajadzīgi **pasākumi, kas vērsti uz** atceri un kritiskām pārdomām par Eiropas vēsturisko atmiņu un **tādējādi, piemēram, palielina izpratni par autoritāro un totalitāro režīmu ietekmi. Šādi pasākumi arī palīdz** [...] veidot pamatu kopīgai nākotnei un kopīgām vērtībām. Turklāt atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizācijām **un to spēcināšana** vietējā, reģionālā, valsts un transnacionālā līmenī programmas aptvertajās jomās veicinās pilsoņu līdzdalību sabiedrībā un galu galā aktīvu iesaistīšanos Savienības demokrātiskajā dzīvē. Tajā pašā laikā atbalsts tādām darbībām **kā pilsētu sadraudzība un pilsētu tīkls**, kas veicina savstarpēju sapratni, kultūru dialogu, kultūru un valodu daudzveidību, sociālo iekļaušanu un cieņu pret citiem, **veicina** [...] apziņu par piederību pie Savienības un **apziņu** par kopēju Eiropas identitātē balstītu pilsonību, kuras pamatā ir vienota mūsu kopīgo Eiropas vērtību, kultūras, vēstures un mantojuma izpratne.

23. Pilsoniskās sabiedrības organizācijām un citiem pilsoniskās telpas dalībniekiem, piemēram, neatkarīgām cilvēktiesību struktūrām, līdztiesības iestādēm un ombudu [...] iestādēm, ir būtiska nozīme politikas īstenošanas veicināšanā, cilvēku līdzdalības veicināšanā, iestāžu pārskatatbildības nodrošināšanā un pozitīvu pārmaiņu virzīšanā, **tostarp ar aizstāvības pasākumiem, stratēģisko tiesvedību, kampanām, komunikāciju un citiem uzraudzības pasākumiem.** Programmai **šādiem dalībniekiem** būtu jāpalīdz nodrošināt pietiekamus resursus, **veicinot** [...] labvēlīgu vidi, **kurā tie varētu** [...] darboties neatkarīgi, brīvi, droši, efektīvi **un atbalstīt plaukstošu pilsonisko telpu.** Šajā nolūkā Savienības finansējumam būtu jāpapildina centieni valstu līmenī, atbalstot un aizsargājot tos, palielinot to iespējas un veidojot to spējas, kā uzsvērts Eiropas Parlamenta 2018. gada 19. aprīļa rezolūcijā ¹⁷, kā arī Padomes 2023. gada 10. marta ¹⁸ un 2025. gada 7. marta ¹⁹ secinājumos. Pilsoniskajai sabiedrībai ir arī būtiska nozīme Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/1937 ²⁰ efektīvas īstenošanas nodrošināšanā, **veicinot** [...] atklātības kultūru un labvēlīgus apstākļus trauksmes cēlējiem. **Programmai būtu arī jānodrošina atvērta, droša un veicinoša pilsoniskā telpa, sniedzot atbalstu un aizsardzību pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp atbalstu darbībām, kas izstrādātas, lai, pilnībā papildinot programmu “Tiesiskums”, novērstu un risinātu stratēģiskas tiesvedības pret sabiedrības līdzdalību (SLAPPs). Programmai būtu arī jāatbalsta strukturēts un pastāvīgs dialogs ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām.**

¹⁷ 2018/2619(RSP) (OV C 390, 18.11.2019., 117.–119. lpp., https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=oj:JOC_2019_390_R_0017).

¹⁸ ST-7388/23, Padomes secinājumi par ES Pamattiesību hartas piemērošanu – pilsoniskās telpas loma pamattiesību aizsardzībā un veicināšanā Eiropas Savienībā.

¹⁹ ST-6878/25, Padomes secinājumi par ES Pamattiesību hartas piemērošanu – finansējums pamattiesību veicināšanai, aizsardzībai un īstenošanai.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj>).

24. Eiropas Savienības Tiesa ir apstiprinājusi, ka Savienība ir tiesiska struktūra, kas balstīta uz pamatpremisu, saskaņā ar kuru katrai dalībvalstij ar visām pārējām dalībvalstīm ir kopīgas LES 2. pantā noteiktās Savienības kopīgās pamatvērtības un tās to savstarpēji atzīst ²¹. Šīs premisas pamatā ir Savienības tiesību īpašās un būtiskās iezīmes, tajā skaitā autonomija, kas tām ir attiecībā uz dalībvalstu tiesību aktiem un starptautiskajām tiesībām. Šī premisa paredz un pamato dalībvalstu savstarpēju uzticēšanos attiecībā uz to, ka minētās vērtības tiks atzītas un tādējādi tiks ievēroti Savienības tiesību akti, ar kuriem tās tiek īstenotas. No tā izriet, ka tas, ka dalībvalsts ievēro LES 2. pantā ietvertās vērtības, ir nosacījums, lai varētu izmantot visas tiesības, kas izriet no Līgumu piemērošanas šai dalībvalstij. Tāpēc Eiropas Savienības Tiesa ir apstiprinājusi, ka jomās, kas ir Savienības kompetencē, tā **principā** var rīkoties, lai nodrošinātu LES 2. pantā noteikto vērtību ievērošanu.
25. [...] Eiropas sabiedrība saskaras ar izaicinājumiem, kas ietekmē demokrātiju, piemēram, ekstrēmisma un neiecietības [...] pieaugumu, dezinformāciju, ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos, ko veic naidīgi aktori. [...] **Tādēļ** ir ļoti būtiski turpināt aktīvi kopt, aizsargāt, veicināt, īstenot un izplatīt starp pilsoņiem un tautām un **kā strukturētu pilsoniskās sabiedrības dialogu** tādas Savienības vērtības kā cilvēktiesību ievērošana, līdztiesība, **tostarp dzimumu līdztiesība**, un demokrātija, lai šīs vērtības arī turpmāk būtu Savienības projekta pamats. To aizsardzības pasliktināšanās jebkurā dalībvalstī var negatīvi ietekmēt Savienību kopumā. Tāpēc ir ļoti būtiski, lai šī programma palīdzētu aizsargāt Savienības vērtības, tostarp pamattiesību ievērošanu, līdztiesību, [...] demokrātiju **un tiesiskumu**.

²¹ Tas tieši izriet no Atzinuma 2/13, EU:C:2014:2454, 168. punkts.

26. **Pastāv** [...] riski, kas saistīti ar dabiskiem apdraudējumiem, klimata un vides katastrofām, ārkārtas situācijām veselības jomā, tehnoloģiskiem negadījumiem, mainīgiem drošības apdraudējumiem un citiem traucējumiem. [...] **Attiecīgi** ir būtiski uzlabot Savienības un dalībvalstu spēju prognozēt krīzes, sagatavoties tām un reaģēt uz tām. Tāpēc programmai būtu jāatbalsta iedzīvotāju izglītošana un iesaiste krīzsagatavotībā, **tostarp kultūras un radošajās nozarēs**, tādējādi uzlabojot sabiedrības noturību.
27. **Nemot vērā iepriekš minēto** [...], **programmai** būtu [...] jāatbalsta darbības **ar mērķi** [...] aizsargāt [...] un stiprināt demokrātiju Savienībā, **tostarp vietējās demokrātijas iniciatīvas un kopienu veidošana. To var panākt**, stiprinot sabiedrības uzticēšanos demokrātijai un demokrātijas institūcijām, stiprinot demokrātisko sagatavotību un noturību **un veicinot** pilsoņu iesaisti [...] **un** līdzdalību. **Programmai būtu arī jāveicina** [...] **Eiropas vēsturiskā atmina**, informētību par kopīgo vēsturi un vērtībām [...] **un jāmudina** pilsoņi [...] īstenot [...] savas tiesības, tostarp vēlēšanu tiesības, pilnībā ievērojot dalībvalstu kompetenci vēlēšanu organizēšanā. **Turklāt tai** [...] būtu **jāsekmē** [...] kritiskā domāšana, pilsoniskā līdzdalība un demokrātija, izmantojot izglītību visa mūža garumā, lai visiem iedzīvotājiem **attīstītu** [...] prasmes **labāk** atpazīt ārvalstu īstenotu informācijas [...] manipulāciju un iejaukšanos un dezinformāciju.

(27.a) Programmai vajadzētu būt atvērtai plašai organizāciju dalībai. Būtu jāņem vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 349. pantā minēto tālāko reģionu īpatnības.

(27.b) Programma būtu jāīsteno ērti lietojamā veidā, tostarp, izmantojot ērti lietojamu pieteikšanās un ziņošanas procedūru. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai programmai varētu piekļūt organizācijas, tostarp vietējo kopienu pilsoniskās sabiedrības organizācijas vietējā, reģionālā, valsts un transnacionālā līmenī, kā arī saņēmēju spējām. Apsverot programmas pieejamību organizācijām, attiecīgā gadījumā būtu jāapsver finansiāla atbalsta sniegšana trešām personām, kā noteikts Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 207. pantā (“papildu dotāciju piešķiršana”).

27.c Ietekmei, kvalitātei un atbilstībai vajadzētu būt galvenajiem vērtēšanas kritērijiem, kad notiek projektu atlase saskaņā ar programmu.

28. **Programmai** būtu **jāveicina** [...] sinerģija un papildināmība ar iniciatīvu “Globālā Eiropa”, jo [...] **tā palīdzēs** sekmēt Savienības starptautiskās kultūras attiecības un **sasniegt** Savienības ārējās darbības mērķus, izmantojot sadarbību kultūras jomā.
29. Ar programmu būtu jāatbalsta arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/788²² īstenošanai paredzētā tehniskā un organizatoriskā atbalsta finansēšana, tādējādi palīdzot īstenot pilsoņu tiesības uzsākt un atbalstīt Eiropas pilsoņu iniciatīvas. Kopā ar citām tiesībām, kas noteiktas LESD 24. pantā, šīs tiesības nodrošina pilsoņu tiešu līdzdalību Savienības demokrātiskajā dzīvē.
30. **[Lai nodrošinātu konsekveni, programmā paredzētā budžeta garantija un finanšu instrumenti, arī apvienojumā ar citiem neatmaksājama atbalsta veidiem finansējuma apvienošanas operācijās, būtu jāīsteno saskaņā ar piemērojamajiem Eiropas Konkurētspējas fonda (EKF) instrumenta *InvestEU* noteikumiem, izmantojot nolīgumus, kas noslēgti par šāda veida atbalstu saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu.]**

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/788 (2019. gada 17. aprīlis) par Eiropas pilsoņu iniciatīvu (OV L 130, 17.5.2019., 55. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj>).

31. **[Ja Savienības** atbalsts šajā programmā ir jāsniedz budžeta garantijas vai finanšu instrumenta veidā, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas operācijā, šāda atbalsta sniegšanā jāizmanto vienīgi EKF *InvestEU* instruments saskaņā ar piemērojamiem EKF *InvestEU* instrumenta noteikumiem.]
32. Komisijai vajadzētu būt **iespējai** budžeta saistības sadalīt gada maksājumos. Tādā gadījumā Komisijai būtu jāuzņemas saistības par gada maksājumiem programmas īstenošanas laikā, ņemot vērā to darbību īstenošanas gaitu, kuras saņem finansiālo palīdzību, kā arī to paredzamās vajadzības un pieejamo budžetu.
33. Šai programmai piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509²³. Tajā ir paredzēti noteikumi par Savienības vispārējā budžeta izveidi un izpildi, tajā skaitā noteikumi par dotācijām, godalgām, nefinanšu ziedojumiem, iepirkumu, netiešo pārvaldību, finansiālo palīdzību, finanšu instrumentiem un budžeta garantijām.

33.a Ievērojot Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 6. panta 2. punktu, budžeta izveidei un izpildei ir jāatbilst Regulas (ES, *Euratom*) 2020/2092 noteikumiem. Turklāt saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 6. panta 3. punktu dalībvalstīm un Komisijai budžeta izpildē ir jānodrošina atbilstība Eiropas Savienības Pamattiesību hartai saskaņā ar hartas 51. pantu un jāievēro LES 2. pantā noteiktās Savienības vērtības, kas attiecas uz budžeta izpildi.

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

34. Saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013²⁴ un Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95²⁵, Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96²⁶ un Padomes Regulu (ES) 2017/1939²⁷ Savienības finanšu intereses ir jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudētu, kļūdaini izmaksātu vai nepareizi izmantotu līdzekļu atgūšanu un, attiecīgā gadījumā, administratīvu sodu uzlikšanu. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 un (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt izmeklēšanu, arī pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) var veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371²⁸. Saskaņā ar Regulu (EU, *Euratom*) 2024/2509 jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, *EPPO* un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, lai visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķirtu līdzvērtīgas tiesības.

-
- ²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).
- ²⁵ Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).
- ²⁶ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).
- ²⁷ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).
- ²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

Trešām valstīm, kas piedalās programmā, atbildīgajam kredītrīkotājam, OLAF un Revīzijas palātai jāpiešķir tiesības un piekļuve, kas tiem vajadzīgas savas attiecīgās kompetences visaptverošai īstenošanai.

35. [Programma jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu [XXX] * [Snieguma regula], ar ko paredz noteikumus par budžeta izdevumu apsekošanu un snieguma satvaru, arī noteikumus par Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 33. panta 2. punkta attiecīgi d) un f) apakšpunktā minētā principa “nenodarīt būtisku kaitējumu” un dzimumu līdztiesības principa vienvērtīgu piemērošanu, noteikumus par Savienības programmu un darbību snieguma uzraudzību un ziņošanu par to, noteikumus par Savienības finansējuma portāla izveidi, programmu izvērtēšanas noteikumus, kā arī citus visām Savienības programmām piemērojamus horizontālus noteikumus, piemēram, par informāciju, komunikāciju un pamanāmību, vienlaikus ņemot vērā darbību un prioritāšu tvērumu un raksturu.]

(35.a) Programmai būtu arī jāveicina starpnozaru sadarbība un kultūras, plašsaziņas līdzekļu un pilsoniskas sabiedrības sinerģija. Kopīgi izaicinājumi, tostarp tie, kas izriet no MI izmantošanas, būtu jārisina ar transversālām un horizontālām darbībām. Mākslīgā intelekta laikmetā cilvēka radošums joprojām ir neaizstājams. Šajā sakarā būtu jāveicina inovatīvu rīku un satura tehnoloģiju, jo īpaši mākslīgā intelekta, ētiska, ilgtspējīga un atbildīga izmantošana, piemēram, veicinot kultūras un radošo datu aizsardzību un valorizāciju, vienlaikus pilnībā ievērojot intelektuālā īpašuma tiesības.

35.b Kultūras un radošajās nozarēs programmai būtu jāatbalsta digitālo tehnoloģiju izmantošana, arī tādu audiovizuālo un mediju platformu un tehnoloģiju izstrāde, kas, pilnībā papildinot Eiropas Konkurētspējas fondu (EKF), veicina kultūras un valodu daudzveidību un demokrātiju.

36. Programmai ar atbilstošiem resursiem būtu arī jāatbalsta “*AgoraEU*” biroju loma un darbība. [...] [...] Iesaistītajām valstīm vajadzētu būt iespējai izvēlēties vispiemērotāko veidu, kā pārvaldīt šādus “AgoraEU” birojus. AgoraEU birojiem vajadzētu popularizēt programmu, tiem vajadzētu sniegt attiecīgu informāciju par dažādiem finansiālā atbalsta veidiem, kas pieejami saskaņā ar Savienības politiku, un palīdzēt operatoriem pieteikties atbalstam saskaņā ar programmu. Šajā nolūkā AgoraEU birojiem potenciālie atbalsta saņēmēji būtu jāatbalsta attiecībā uz aspektiem, kas saistīti ar pieteikšanās procedūru, ērti lietojamas informācijas un programmas rezultātu izplatīšanu, partneru meklēšanu, apmācību un formalitātēm. Turklāt AgoraEU birojiem būtu jāveicina pārrobežu sadarbība un labas prakses apmaiņa programmas aptvertajās nozarēs. “AgoraEU” birojiem būtu jāveicina [...] informēšanu par programmu, tās pamanāmību un izplatīšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX] * [Snieguma regula] ²⁹. [...] “AgoraEU” birojiem būtu jāveic savas funkcijas neatkarīgi un bez valsts iestāžu iejaukšanās lēmumu pieņemšanā, un tiem nevajadzētu būt atbildīgiem par programmas pārvaldību ³⁰.

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) [XXX] * [Snieguma regula], ar ko paredz noteikumus par budžeta izdevumu apsekošanu un snieguma satvaru, arī noteikumus, kas piemērojami visām Savienības programmām attiecībā uz informācijas, komunikācijas un pamanāmības pienākumiem, tajā skaitā it īpaši labuma guvēju un īstenošanas partneru pienākumiem.

³⁰ [...]

(36.a) Programmā būtu jāparedz iespēja trešo valstu līdzdalībai, ja tas ir Savienības interesēs. Tālab Savienība var atlaut trešām valstīm pilnīgi vai daļēji klūt par programmas asociētajām valstīm programmas pamatdarbībās, ja ar minēto valsti ir spēkā attiecīgi starptautiskie nolīgumi, un to darīt saskaņā ar tajos paredzētajiem nosacījumiem. Pie trešām valstīm būtu jāpieskaita arī Eiropas mikrovalstu kategorija (Andoras Firstiste, Monako Firstiste, Sanmarīno Republika un Vatikāna Pilsētvalsts). Programmas asociētajām valstīm būtu jāpiemēro taisnīgs trešās valsts iemaksu un ieguvumu līdzsvars un jānodrošina Savienības finanšu un drošības interešu aizsardzība. Lemjot par trešo valstu dalību, ir jāievēro attiecīgās Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas prerogātivas saskaņā ar LESD 218. pantu.

37. Ievērojot Padomes Lēmuma (ES) 2021/1764³¹ 85. panta 1. punktu, fiziskas personas un tiesību subjekti no aizjūras zemēm un teritorijām ir tiesīgi saņemt finansējumu atbilstoši programmā noteiktajiem mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.

³¹ Padomes Lēmums (ES) 2021/1764 (2021. gada 5. oktobris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību, ietverot attiecības starp Eiropas Savienību, no vienas puses, un Grenlandi un Dānijas Karalisti, no otras puses (Lēmums par aizjūras asociāciju, ietverot Grenlandi) (OV L 355, 7.10.2021., 6. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj>).

38. [...] Lai trešās valstis varētu piedalīties konkrētā mērķa “audiovizuālā joma” īstenošanā, ir nepieciešams zināms savstarpīguma un regulējuma saskaņošanas līmenis. Tāpēc, noslēdzot [...] **attiecīgus** [...] nolīgumus, būtu jāņem vērā situācija to audiovizuālajos tirgos, to tiesiskā regulējuma saskaņotība ar Savienības *acquis* audiovizuālajā jomā, jo īpaši ar Direktīvu 2010/13/ES, un to atbalsta shēmu pieejamība. Tas ir īpaši būtiski **attiecībā uz** [...] citām Eiropas valstīm, kuru audiovizuālie darbi gūst labumu no Direktīvas 2010/13/ES noteikumiem, kas popularizē Eiropas darbus, it īpaši no kvotu sistēmas. Konkrēti pievienošanās valstu, kandidātvalstu un potenciālo kandidātvalstu gadījumā prasība pieskaņot valsts tiesību aktus Direktīvai 2010/13/ES [...] **var būt** efektīvs stimuls paātrināt darbu pie vispārējās pieskaņošanās ES *acquis*.

(38.a) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus programmas īstenošanai ar darba programmu palīdzību, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu.

39. Ņemot vērā to, ka šīs regulas **mērķus** nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet transnacionāla rakstura izaicinājumu dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
40. Ar šo regulu tiek izveidota programma [2028.–2034. gadam], kas ir pēctece programmām, kas izveidotas ar Regulām (ES) 2021/692 un (ES) 2021/818 2021.–2027. gadam. Tādēļ Regula (ES) 2021/692 un (ES) 2021/818 būtu jāatceļ,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido programmu “*AgoraEU*” (“programma”) un nosaka programmas mērķus, tās budžetu [2028.–2034. gadam], Savienības finansējuma veidus un šāda finansējuma sniegšanas noteikumus.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas [...]:

“piešķiršanas procedūra” ir piešķiršanas procedūra, kā definēts Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 2. panta 3. punktā, kā arī procedūras atbalsta īstenošanas un sniegšanas uzticēšanai, izmantojot finanšu instrumentus, budžeta garantijas piešķiršanai vai atbalsta sniegšanai saskaņā ar budžeta garantiju;

“kultūras un radošās nozares” ir visas nozares:

a) **kuru aktivitātes, no kurām daudzām piemīt potenciāls radīt inovācijas un darbvietas, jo īpaši intelektuālā īpašuma tiesību rezultātā:**

i) **ir balstītas uz kultūras vērtībām un mākslinieciskajām un citām individuālām vai kolektīvām radošajām izpausmēm; un**

ii) **ietver tādu preču un pakalpojumu izstrādi, radīšanu, ražošanu, izplatīšanu un saglabāšanu, kas iemieso kultūras, mākslinieciskās vai citas radošās izpausmes, kā arī ar tiem saistītās funkcijas, piemēram, izglītību vai pārvaldību;**

b) **neatkarīgi no:**

i) **tā, vai minēto nozaru aktivitātes ir vai nav vērstas uz tirgu;**

ii) **tās struktūras veida, kas veic minētās aktivitātes; un**

iii) **tā, kā minētā struktūra tiek finansēta;**

pie šīm nozarēm cita starpā pieder arhitektūra, arhīvi, bibliotēkas un muzeji, dailamatniecība, audiovizuālā nozare (tostarp kino, televīzija, videospēles un multivide), materiālais un nemateriālais kultūras mantojums, dizains (tostarp modes dizains), festivāli, mūzika, literatūra, izpildītājmāksla, izdevējdarbība (grāmatas un drukātā prese), radio un vizuālā māksla.

3. pants

Programmas mērķi

1. Programmas vispārīgie mērķi ir **aizsargāt, saglabāt, attīstīt un** veicināt kultūras un valodu daudzveidību un mantojumu, palielināt kultūras un radošo nozaru, it īpaši [...] mediju un audiovizuālās nozares [...], konkurētspēju **un ilgtspējīgu inovāciju**, aizsargāt **un stiprināt māksliniecisko un mediju brīvību un aizsargāt un veicināt līdztiesību, tostarp dzimumu līdztiesību**, aktīvu pilsoniskumu, tiesības un vērtības, kas noteiktas Līgumos un hartā, tādējādi sekmējot demokrātisko līdzdalību un sabiedrības noturību.
2. Saskaņā ar 1. punktā izklāstītajiem vispārīgiem mērķiem programmai ir šādas sadaļas, ar kurām tiek īstenoti šādi konkrēti mērķi:
 - a) sadaļa “Radošā Eiropa – kultūra”:
 - i. veicināt **un uzlabot** kultūras **un māksliniecisko** pārrobežu jaunradi [...] **un** sadarbību, **mobilitāti**, līdzdalību, **piekļuvi** un piekļūstamību, **kā arī** dažādu kultūras darbu pārrobežu apriti, vienlaikus stiprinot to kultūras un radošo nozaru sociālo, ekonomisko un starptautisko dimensiju, **uz kurām neattiecas 3. panta 2. punkta b) apakšpunkts** (“kultūra”);
 - b) sadaļa “*MEDIA+*”:
 - i. veicināt audiovizuālo un videospēļu **nozaru** [...] kultūras **un valodu** daudzveidību un konkurētspēju, it īpaši uzlabojot Eiropas **darbu un** satura radīšanu, **popularizēšanu** un pārrobežu izplatīšanu un [...] iedzīvotāju piekļuvi [...] **tiem** (“audiovizuālā joma”);
 - ii. veicināt brīvu, dzīvotspējīgu, **plurālistisku** un daudzveidīgu Savienības informācijas ekosistēmu, it īpaši atbalstot **un aizsargājot** brīvu un neatkarīgu žurnālistiku un ziņu medijus, uzlabojot iedzīvotāju piekļuvi **uzticamai** informācijai, [...] apkarojot dezinformāciju **un veicinot mediipratību** (“ziņas”);

- c) sadaļa “Demokrātija, pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības” (“*CERV+*”) **nolūkā veicināt un aizsargāt Savienības vērtības:**
- i. palīdzēt aizsargāt un veicināt pamattiesības, līdztiesību, **tostarp dzimumu līdztiesību**, [...] nediskriminēšanu un Līgumos un **hartā** [...] nostiprinātās Savienības pilsoņu tiesības, **tostarp brīvu pārvietošanos**, un palielināt pilsoniskās sabiedrības iespējas (“tiesības, līdztiesība, pilsoņi un pilsoniskā sabiedrība”);
 - ii. palīdzēt **novērst un** apkarot ar dzimumu saistītu vardarbību, vardarbību pret bērniem un citām šādas vardarbības riskam pakļautām grupām (“*Daphne*”);
 - iii. palīdzēt veicināt demokrātisko līdzdalību un atbalstīt tiesiskumu (“demokrātiska līdzdalība un tiesiskums”).
3. Lai maksimāli palielinātu ietekmi un veicinātu sinerģiju starp 2. punktā minētajām sadaļām, programma atbalsta transversālas un horizontālas darbības, kas veicina 1. punktā minētā vispārīgā mērķa sasniegšanu, it īpaši, attīstot sinerģiju starp kultūras, mediju un pilsoniskajām jomām un veicinot starpnozaru sadarbību un inovāciju.

II NODAĻA

Sadaļa “Radošā Eiropa – kultūra”

4. pants

Kultūra

Sadaļā “Radošā Eiropa – kultūra” konkrētais mērķis “kultūra” [...] ir vērsts uz šādām prioritātēm:

- a) veicināt pārrobežu jaunradi, sadarbību un apmaiņu dažādos formātos, tostarp ar **sadarbības projektiem un partnerībām starp dažāda lieluma organizācijām**, mākslinieku un kultūras un radošo nozaru profesionāļu mobilitāti [...] **un** mākslinieku rezidencēm [...];
- b) uzlabot piekļuvi un līdzdalību kultūras, **mākslas** un kultūras mantojuma jomā visiem, it īpaši jauniešiem, un stiprināt sociālo noturību un sociālo kohēziju, sevišķi paaudžu vienlīdzību, līdztiesību un daudzveidību, **cita starpā ar kultūras izglītības** palīdzību un iesaistoties kultūrā;
- c) atbalstīt daudzveidīga Eiropas kultūras **un mākslas** satura apriti, izplatīšanu, popularizēšanu, pamanāmību **un atklājamību**, izmantojot dažādus kanālus visā Savienībā un starptautiskā mērogā, tostarp Eiropas platformas topošajiem māksliniekiem, atbalstu struktūrām, kuru mērķis ir [...] apmācīt [...] un popularizēt [...] **topošos** vai jaunos **māksliniekus**, balvas, kas veicina mākslas talantus un izcilību, tūru iniciatīvas, **izstādes**, festivālus un tulkošanu;

- d) stiprināt spējas un prasmes kultūras un radošajās nozarēs, **ko aptver sadala “Radošā Eiropa – kultūra”**, lai veicinātu inovāciju un konkurētspēju un orientētos zaļās un digitālās pārkārtošanās procesos, tostarp atbalstot kultūras un radošo organizāciju tīklus, **talantu attīstīšanu**, mācības un mācīšanās no līdzbiedriem pasākumus;
- e) veicināt kultūras politikas attīstību, izmantojot sadarbību un labas prakses **un zināšanu** apmaiņu Savienības līmenī [...], **un ar atbalstu tirgus analīzes spējām** uzlabot pierādījumu bāzi, pilnveidojot datu vākšanu, analīzi [...] un izmēģinājuma darbības;
- f) veicināt Savienības starptautiskās kultūras attiecības, **izmantojot sadarbību kultūras jomā, kas veicina kultūras un ārējās darbības mērķu sasniegšanu** [...];
- g) atbalstīt Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 445/2014/ES ³² un Lēmuma Nr. 1194/2011/ES ³³ īstenošanu.

Konkrēto mērķi “kultūra” īsteno, pilnībā ievērojot [...] māksliniecisko brīvību un kultūras **un lingvistisko** izpausmju daudzveidību **un saglabājot un veicinot kultūras patieso vērtību**. [...] **Tā** īstenošana **arī** sekmē mākslinieku un kultūras un radošo nozaru profesionāļu darba apstākļu uzlabošanu.

³² Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 445/2014/ES (2014. gada 16. aprīlis), ar ko izveido Savienības rīcību “Eiropas kultūras galvaspilsētas” no 2020. līdz 2033. gadam un atceļ Lēmumu Nr. 1622/2006/EK (OV L 132, 3.5.2014., 1. lpp., ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2014/445(1)/oj)).

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1194/2011/ES (2011. gada 16. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības rīcību attiecībā uz Eiropas mantojuma zīmi (OV L 303, 22.11.2011., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/1194/oj>).

III NODAĻA

Sadaļa “*MEDIA+*”

5. pants

Audiovizuālā joma

Sadaļā “*MEDIA+*” konkrētais mērķis “audiovizuālā joma” ir vērsts uz šādām prioritātēm:

- a) atbalstīt Eiropas audiovizuālo darbu radīšanu dažādos formātos un žanros, **galvenokārt neatkarīgus darbus un kopražojumus**, lai sasniegtu pēc iespējas daudzveidīgāku auditoriju pāri robežām;
- b) veicināt Eiropas audiovizuālo darbu pārrobežu apriti, **izplatīšanu kinoteātros un tiešsaistē**, nozīmīgumu, **atklājamību, popularizēšanu, pieklūstamību tiem, lingvistisko daudzveidību** un pamanāmību visos medijos visā Savienībā un starptautiskā mērogā, tostarp izmantojot koordinētas izplatīšanas stratēģijas, tirgvedības un popularizēšanas rīkus, **subtitrēšanu un dublēšanu**;
- c) veidot Eiropas audiovizuālo darbu auditoriju, tostarp, izmantojot Eiropas kinoteātru tīklu, festivālus, informatīvas kampaņas **un kinoprātību** un īpašu vērību pievēršot Eiropas jauniešiem un nepietiekami apkalpotām **teritorijām** [...];
- d) atbalstīt Eiropas videospēļu un iegremdējoša satura izstrādi un prototipēšanu, tostarp, izmantojot testēšanu tirgū, uz auditoriju vērstu stratēģiju veicināšanu un atklājamību, kā arī izplatīšanu visās platformās;
- e) uzlabot **prasmju un talantu attīstību un spēju veidošanu, jo īpaši, reaģējot uz radošām, tirgus un tehnoloģiskām pārmaiņām**;

- ea) **veicināt** [...] piekļuvi finansējumam, **īpašu uzmanību pievēršot maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU)** ³⁴, starpuzņēmumu apmaiņu un tīklošanās pasākumus, inovatīvu rīku un uzņēmējdarbības modeļu, kā arī starpmediju intelektuālā īpašuma izmantošanas stratēģiju [...] **ieviešanu**, pieņemšanu **un īstenošanu**;
- f) veicināt politikas dialogu, paraugprakses apmaiņu, datu vākšanu un analīzi, tostarp maksājumus par Savienības dalību Eiropas Audiovizuālajā observatorijā;
- g) sekmēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/13/EK ³⁵ īstenošanu.

Konkrētā mērķa “audiovizuālā joma” īstenošanā nem vērā dažādu valstu īpatnības, jo īpaši attiecībā uz satura veidošanu un izplatīšanu, piekļuvi saturam, to tirgu lielumu un specifiku un kultūru un valodu daudzveidību, tādā veidā, kas paplašina to valstu līdzdalību, kurām ir atšķirīga audiovizuālā kapacitāte, un stiprina sadarbību starp minētajām valstīm, tādējādi veicinot vienlīdzīgākus konkurences apstākļus.

Konkrētā mērķa “audiovizuālā joma” īstenošanu veic, pilnībā ievērojot māksliniecisko brīvību. [...]

³⁴ **Mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) jēdziens jāsaprot tā, kā tas definēts Komisijas Ieteikumā (2003. gada 6. maijs) par mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu definīciju (OV L 124, 20.5.2003., 36. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj>).**

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (OV L 95, 15.4.2010., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/13/oj>).

6. pants

Ziņas

Sadaļas “*MEDIA+*” konkrētais mērķis “ziņas” ir vērsts uz šādām prioritātēm:

- a) aizsargāt ziņu medijus un žurnālistus, it īpaši gadījumos, kad tiem tiek draudēts, uzraudzīt, novērtēt un novērst mediju brīvības un plurālisma apdraudējumus iekšējā tirgū [...] un veicināt žurnālistikas [...] un redakcionālos standartus;
- b) veicināt profesionāla žurnālistikas satura veidošanu, izplatīšanu, patēriņu **un arhivēšanu**, [...] pētniecisko žurnālistiku **un atbalstīt reģionālās un** [...] vietējās ziņu **organizācijas** [...] un sabiedriski nozīmīgus medijus;
- c) atbalstīt ziņu digitālo pārveidi, **īpašu uzmanību pievēršot maziem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī reģionālām un vietējām ziņu organizācijām**, inovatīvu praksi, jaunus producēšanas, izplatīšanas un uzņēmējdarbības modeļus, atvieglot piekļuvi finansējumam un veicināt pārrobežu darbības, kā arī ziņu mediju profesionāļu pārkvalifikāciju un prasmju pilnveidi;
- d) uzlabot sadarbību un veicināt tādus pasākumus, **kuru** mērķis [...] **ir** [...] uzraudzīt [...] un aizsargāt [...] tiešsaistes informācijas telpu, tostarp **novēršot**, atklājot, **analizējot** un apkarojot dezinformāciju un ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos, tādējādi [...] **stiprinot demokrātisko** noturību visā Savienībā;
- e) veicināt digitālās prasmes un medijprasmes darbības, lai **visi** iedzīvotāji [...] **visās vecuma grupās** varētu izmantot un attīstīt kritisko **domāšanu un kritisko** izpratni par informācijas ekosistēmu, **cita starpā nemot vērā mākslīgā intelekta lietošanu un ietekmi**;
- f) stiprināt politikas dialogu, datu vākšanu un analīzi un izstrādāt kopīgus standartus, tostarp, atbalstot Eiropas Mediju pakalpojumu padomes darbu.

Konkrētā mērķa “ziņas” īstenošanu veic, pilnībā ievērojot mediju redakcionālo neatkarību un profesionālos standartus.

IV nodaļa

Sadaļa “CERV+”

7. pants

Tiesības, līdztiesība, pilsoņi un pilsoniskā sabiedrība

Sadaļā “CERV+” konkrētais mērķis “tiesības, līdztiesība, pilsoņi un pilsoniskā sabiedrība” ir vērsts uz šādām prioritātēm:

- a) veicināt līdztiesību, [...] novērst un apkarot diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma, seksuālās orientācijas **vai dzimtiskās identitātes** dēļ un visu veidu rasismu un neiecietību, **tostarp multiplo un interseksionālo diskrimināciju, un veicināt līdztiesības aspekta integrēšanu, ievērojot hartas 21. pantā paredzēto nediskriminēšanas principu;**
- b) veicināt dzimumu līdztiesību, integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai, **darba un privātās dzīves līdzsvaru** un [...] pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu **visām sievietēm un meitenēm, kā arī** [...] aizsargāt un veicināt sieviešu tiesību pilnvērtīgu īstenošanu;
- c) veicināt piekļūstamību un aizsargāt un veicināt personu ar invaliditāti tiesības, **tostarp,** atbalstot ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanu [...] **Savienībā;**
- d) aizsargāt un veicināt bērnu tiesības;
- e) aizsargāt un veicināt vārda brīvību, tiesības uz privātumu, personas datu aizsardzību un tiesības digitālajā telpā;

- f) sekmēt dinamisku pilsonisko telpu, veidojot tādu pilsoniskās sabiedrības organizāciju, cilvēktiesību aizstāvju un citu attiecīgo dalībnieku spējas, kas visos līmeņos aktīvi aizsargā, veicina un palielina pilsoņu informētību par Līgumā noteiktajām tiesībām, sekmē ES demokrātisko noturību, nediskriminēšanu un līdztiesību un plašākā nozīmē Savienības vērtības, piemēram, pamattiesību ievērošanu, tiesiskumu, demokrātiju, kā arī aizsargā hartu un veicina tās ievērošanu, un sniedzot šiem dalībniekiem finansiālu atbalstu.

8. pants

“Daphne”

Sadaļas “CERV+” konkrētais mērķis “Daphne” ir vērsts uz šādām prioritātēm:

- a) visos līmeņos novērst visu veidu ar dzimumu saistītu vardarbību pret sievietēm un meitenēm [...] **un** vardarbību ģimenē, **palielināt informētību** par to, reaģēt uz to un cīnīties pret to; [...]
- aa) visos līmeņos novērst visu veidu** vardarbību pret bērniem, jauniešiem un vecāka gadagājuma cilvēkiem, *LGBTIQ*, personām ar invaliditāti un citām riska grupām, **palielināt informētību par to, reaģēt uz to un cīnīties pret to;**
- b) aizsargāt un atbalstīt visus tiešos un netiešos vardarbības upurus un cietušos, kas minēti a) **un aa) punktā;**

[...] **tādējādi** atbalstot to, ka tiek sasniegti mērķi **Savienībā novērst un apkarot vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē, kā minēts** Eiropas Padomes Konvencijā par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (**Stambulas konvencija**) un **Direktīvā (ES) 2024/1385, un mērķi aizsargāt bērnus pret seksuālu izmantošanu, kā noteikts Eiropas Padomes Konvencijā par bērnu aizsardzību pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību (Lansarotes konvencija).**

9. pants

Demokrātiska līdzdalība un tiesiskums

Sadaļas “CERV+” konkrētais mērķis “demokrātiska līdzdalība un tiesiskums” ir vērsts uz šādām prioritātēm:

- a) aizsargāt un veicināt Savienības pilsoņu tiesības, kā arī pilsoņu **un pilsoniskās sabiedrības** līdzdalību un iesaisti Savienības demokrātiskajā un pilsoniskajā dzīvē, **tostarp ar demokrātiska dialoga un līdzdalības demokrātijas palīdzību**, un atbalstīt atvērtas, noturīgas, tiesībās balstītas un līdztiesīgas sabiedrības, kuru pamatā ir tiesiskums;
- b) atbalstīt brīvus, taisnīgus, noturīgus, pieklūstamus, **pārredzamus** un iekļaujošus vēlēšanu un demokrātiskos procesus **vietējā, reģionālā, valsts un Savienības līmenī**;
- c) veicināt pilsonisko apziņu un labāku izpratni par Savienību, tās kopīgo vēsturi, atmiņām un daudzveidību nolūkā sekmēt savstarpēju sapratni, iecietību **un sociālo kohēziju**.

V NODAĻA

Transversālas un horizontālas prioritātes un darbības

10. pants

Saskaņā ar 3. pantā izklāstītajiem vispārīgajiem mērķiem programma atbalsta šādas transversālas un horizontālas prioritātes un darbības:

- a) starpnozaru sadarbība un inovācija kultūras, mediju un pilsoniskajā jomā un publiskā diskursa integritātes aizsardzība, tādējādi stiprinot **uzticēšanos**, demokrātisko noturību, sabiedrības sagatavotību un līdzdalību pilsoniskajā sabiedrībā un kultūrā;
 - b) inovatīvu rīku un satura tehnoloģiju, jo īpaši mākslīgā intelekta, [...] **ētiska**, atbildīga, **ilgtspējīga un tiesībās balstīta** izmantošana, kā arī prasmju attīstīšana un spēju veidošana, izmantojot starpnozaru pieejas;
 - c) darbības attiecīgo Savienības tiesību aktu un politikas izstrādei, īstenošanai un uzraudzībai kultūras, mediju un pilsoniskajā jomā, tajā skaitā attiecīgā gadījumā īstenojot valsts iestāžu un ieinteresēto personu sadarbību [...];
- ca) tādu “AgoraEU” biroju izveide un darbības, kuriem ir pienācīgi resursi un kuri ir atbildīgi par programmas popularizēšanu, informācijas, objektīvu norādījumu un palīdzības sniegšanu potenciālajiem saņēmējiem, informēšanas par programmas rezultātiem un šo rezultātu izplatīšanas veicināšanu un pārrobežu sadarbības stimulēšanu;**
- d) saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) [XXX] * [Snieguma regula] noteikumiem – programmas un tās finansēšanas iespēju veicināšana, tostarp, izmantojot “**AgoraEU**” birojus, tādējādi uzlabojot informēšanu par programmas rezultātiem, to pamanāmību un izplatīšanu.

Transversālo un horizontālo prioritāšu un darbību finansēšanu nosaka pēc to būtības un tvēruma.

Tas neskar un nelabvēlīgi neietekmē atsevišķu Programmas sadalū autonomiju, to prioritātes un no tām finansētās darbības.

VI NODAĻA

Finanšu noteikumi

[11. pants

Budžets

1. Indikatīvais finansējums programmas īstenošanai *no 2028. līdz 2034. gadam* ir 8 582 000 000 EUR faktiskajās cenās.
2. Budžeta saistības aktivitātēm, kas ilgst vairāk nekā vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.
3. Apropriācijas var iekļaut Savienības budžetā pēc 2034. gada, lai segtu nepieciešamos izdevumus un varētu pārvaldīt darbības, kas nav pabeigtas līdz programmas beigām.
4. Šā panta 1. punktā minēto finansējumu un 12. pantā minēto papildu resursu summas var izmantot arī tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas aktivitātēm, korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām un platformām, informācijas un komunikācijas aktivitātēm, tostarp korporatīvajai komunikācijai par Savienības politiskajām prioritātēm, un visai pārējai tehniskajai un administratīvajai palīdzībai vai ar personālu saistītiem izdevumiem, kas Komisijai radušies, pārvaldot programmu.]

12. pants

Papildu resursi

1. Dalībvalstis, Savienības iestādes, struktūras un aģentūras, trešās valstis, starptautiskās organizācijas, starptautiskās finanšu iestādes vai citas trešās personas var veikt papildu finanšu iemaksas vai nefinansiālus ieguldījumus programmā. Papildu finanšu iemaksas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 21. panta 2. punkta a), d) vai e) apakšpunkta vai 21. panta 5. punkta nozīmē.
2. Pēc dalībvalstu pieprasījuma programmai var darīt pieejamus resursus, kas tām ir piešķirti dalītas pārvaldības ietvaros. Komisija īsteno minētos resursus tieši vai netieši saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta a) vai c) apakšpunktu. Tie papildina šīs regulas 11. panta 1. punktā minēto summu. Minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā. Ja Komisija tiešā vai netiešā pārvaldībā nav uzņēmusies juridiskās saistības par papildu summām, kas šādā veidā darītas pieejamas programmai, atbilstošās neizmantotās summas pēc attiecīgās dalībvalsts pieprasījuma var pārvietot atpakaļ uz vienu vai vairākām attiecīgajām avotprogrammām vai to pēctecēm.

13. pants

Alternatīvs, kombinēts un kumulatīvs finansējums

1. Programmu īsteno sinerģijā ar citām Savienības programmām. Darbība, kas saņēmusi Savienības iemaksu no citas programmas, var saņemt iemaksu arī saskaņā ar šo programmu. Attiecīgajai iemaksai piemēro konkrētās Savienības programmas noteikumus, vai arī visām iemaksām var piemērot vienotu noteikumu kopumu – tādā gadījumā ir iespējams noslēgt vienotas juridiskas saistības. Ja visas Savienības iemaksas piešķir, pamatojoties uz attiecināmajām izmaksām, kumulatīvais no Savienības budžeta piešķirtais atbalsts nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un to var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros paredzēti atbalsta nosacījumi.
2. Šajā programmā piešķiršanas procedūras var kopīgi īstenot tiešā vai netiešā pārvaldībā ar dalībvalstīm, Savienības iestādēm, struktūrām un aģentūrām, trešām valstīm, starptautiskām organizācijām, starptautiskām finanšu iestādēm vai citām trešām personām (“partneri, kas piedalās kopīgā piešķiršanas procedūrā”) – ar noteikumu, ka tiek nodrošināta Savienības finanšu interešu aizsardzība. Uz šādām procedūrām attiecas vienots noteikumu kopums, un to rezultātā tiek noslēgtas vienotas juridiskas saistības. Šajā nolūkā partneri, kas piedalās kopīgā piešķiršanas procedūrā, var programmai darīt pieejamus resursus saskaņā ar šīs regulas 12. pantu vai attiecīgā gadījumā partneriem var uzticēt piešķiršanas procedūras īstenošanu saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktu. Kopīgās piešķiršanas procedūrās partneru, kas piedalās kopīgā piešķiršanas procedūrā, pārstāvji var būt arī Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 153. panta 3. punktā minētās vērtēšanas komitejas locekļi.

14. pants

Programmas asociētās trešās valstis

1. Programmā var piedalīties turpmāk minētās trešās valstis, kuras iesaistās uz pilnīgas vai daļējas asociācijas pamata, saskaņā ar 3. pantā [...] noteiktajiem mērķiem, kas attiecas uz:
 - a) Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas locekļēm, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, – **saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu**, kā arī Eiropas mikrovalstīm (**Andora, Monako, Sanmarīno un Vatikāns**) – **saskaņā ar nosacījumiem, kuri paredzēti attiecīgajos nolīgumos**;
 - b) valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālām kandidātvalstīm – **saskaņā ar tiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamatnolīgumos, protokolos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm**;
 - c) Eiropas kaimiņattiecību politikas valstīm – **saskaņā ar tiem vispārīgajiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem par minēto valstu dalību Savienības programmās, kas noteikti attiecīgajos pamatnolīgumos, protokolos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos, un saskaņā ar konkrētajiem nosacījumiem, kas paredzēti nolīgumos starp Savienību un minētajām valstīm**;
 - d) citām trešām valstīm – **saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti konkrētā starptautiskā nolīgumā, kurš attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā**.

2. [...] [...] **Šā panta 1. punktā minētie** nolīgumi attiecībā uz līdzdalību programmā [...]:
- a) nodrošina taisnīgu līdzsvaru starp trešās valsts, kura piedalās programmā, iemaksām un ieguvumiem;
 - b) paredz noteikumus par piedalīšanos Savienības programmā, tostarp par to, kā aprēķināt finanšu iemaksas, ko veido darbības iemaksa un dalības maksa, programmas un tās vispārējo administratīvo izmaksu vajadzībām;
 - c) nepiešķir trešai valstij lēmumu pieņemšanas pilnvaras attiecībā uz programmu;
 - d) garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses;
 - e) attiecīgā gadījumā nodrošina Savienības drošības un sabiedriskās kārtības interešu aizsardzību.

3. Šā panta 2. punkta d) apakšpunkta vajadzībām trešā valsts piešķir nepieciešamās tiesības un piekļuvi, kas prasītas Regulā (ES, *Euratom*) 2024/2509 un Regulā (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013, un garantē, ka [...] lēmumi, ar kuriem uzliek finansiālas saistības **personām, kas nav valstis** LESD 299. panta **nozīmē**, kā arī Eiropas Savienības Tiesas spriedumi un rīkojumi ir izpildāmi.

4. [...] **Attiecīgajos** nolīgumos, ar kuriem piešķir dalību 3. pantā minētā konkrētā mērķa “audiovizuālā joma” īstenošanā, ņem vērā situāciju attiecīgās valsts audiovizuālajā tirgū, tajā skaitā tās tiesiskā regulējuma saskaņotību ar Savienības *acquis* audiovizuālajā jomā, kā arī piekļuvi līdzvērtīgām tās atbalsta shēmām, it īpaši attiecībā uz citām Eiropas valstīm. Nolīgumi, kas noslēgti ar 1. punkta b) apakšpunktā minētajām valstīm, ietver prasību, ka, lai piešķirtu dalību konkrētā mērķa “audiovizuālā joma” īstenošanā, to valsts tiesību akti ir jāsaskaņo ar Direktīvu 2010/13/ES.

15. pants

Īstenošana un Savienības finansējuma veidi

1. Programmu īsteno saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509 tiešā pārvaldībā vai netiešā pārvaldībā kopā ar subjektiem, kas minēti Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā.
- 2.** Savienības finansējumu var nodrošināt jebkādā veidā saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509, it īpaši kā dotācijas, godalgas, iepirkumu un nefinansu ziedojumus.
- 3.** [Ja Savienības atbalstu sniedz budžeta garantijas vai finanšu instrumenta veidā, tostarp apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas operācijā, to sniedz, vienīgi izmantojot EKF *InvestEU* instrumentu, un īsteno saskaņā ar piemērojamajiem EKF *InvestEU* instrumenta noteikumiem, izmantojot nolīgumus, kas noslēgti par šāda veida atbalstu saskaņā ar EKF *InvestEU* instrumentu.]
- 4.** [Savienības atbalstu budžeta garantijas veidā sniedz, nepārsniedzot budžeta garantijas maksimālo summu, kas noteikta EKF regulā.]
- 5.** [Ja programmā izmanto EKF *InvestEU* instrumentu, tajā paredz uzkrājumu budžeta garantijai un finansējumu finanšu instrumentiem, arī apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas operācijas veidā.]
- 6.** Ja Savienības finansējumu nodrošina dotācijas veidā, finansējumu nodrošina ar izmaksām nesaistīta finansējuma veidā vai vajadzības gadījumā kā vienkāršotu izmaksu iespējas saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509. Finansējumu var nodrošināt, atlīdzinot faktiskās attiecināmās izmaksas, bet tikai tad, ja darbības mērķus nevar sasniegt citādi.

- 7.** Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 153. panta 3. punkta vajadzībām vērtēšanas komisija daļēji vai pilnībā var sastāvēt no neatkarīgiem ārējiem ekspertiem.
- 8.** Uzskata, ka subjektiem, kas piesakās finansējumam saskaņā ar sadaļu “Radošā Eiropa – kultūra” un kas pēdējos divos gados vairāk nekā 50 % no saviem gada ieņēmumiem ir saņēmuši no publisko naudas līdzekļu avotiem, ir pietiekamas finanšu, profesionālās un administratīvās spējas, lai veiktu programmā paredzētās aktivitātes. Tiem nepieprasa iesniegt papildu dokumentus, lai pierādītu minētās spējas.

16. pants

Attiecināmība

1. Attiecināmības kritērijus nosaka saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509, lai atbalstītu 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanu, un tie attiecas uz visām piešķiršanas procedūrām saskaņā ar programmu.
2. Tiešā un netiešā pārvaldībā īstenotās piešķiršanas procedūrās Savienības finansējumu var saņemt viens vai vairāki šādi tiesību subjekti:
 - a) subjekti, kas iedibināti kādā dalībvalstī [...] **vai ar minēto dalībvalsti saistītā aizjūras zemē vai teritorijā;**
 - b) **programmas asociētā** trešā valstī [...] [...] iedibināti subjekti;
 - c) starptautiskas organizācijas;
 - d) **izņēmuma kārtā** citi subjekti, kas iedibināti [...] **programmas neasociētās** trešās valstīs, ja šādu subjektu [...] **atbalsts ir absolūti nepieciešams, lai sasniegtu konkrētās** [...] darbības mērķus, [...] veicina 3. pantā noteikto mērķu sasniegšanu **un ir Savienības interesēs.**

3. Papildus Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 168. panta 2. un 3. punkta noteikumiem [...] 14. panta 1. punktā minētās **programmas asociētās** trešās valstis attiecīgā gadījumā var piedalīties jebkādos iepirkuma mehānismos, kas paredzēti Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 168. panta 2. un 3. punktā, un gūt no tiem labumu. Noteikumus, kas piemērojami dalībvalstīm, *mutatis mutandis* piemēro [...] **programmas asociētajām** trešām valstīm.
4. Piešķiršanas procedūras, kas ietekmē drošību vai sabiedrisko kārtību, it īpaši attiecībā uz Savienības vai tās dalībvalstu stratēģiskajiem aktīviem un interesēm, ierobežo saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 136. pantu.
5. Darba programmā, kas minēta Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 110. pantā, var sīkāk precizēt šajā regulā noteiktos attiecināmības kritērijus vai noteikt papildu attiecināmības kritērijus konkrētām darbībām.
6. Darbības dotāciju bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus var piešķirt Eiropas līdztiesības iestāžu tīklam (*EQUINET*), lai segtu izdevumus, kas saistīti ar *EQUINET* pastāvīgo darba programmu.

17. pants

Darba programma

1. Programmu īsteno ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 110. pantā minēto darba programmu palīdzību. Darba programmās attiecīgā gadījumā nosaka darbības un saistītās Savienības atbalsta summas, kas īstenojamas, izmantojot EKF *InvestEU* instrumentu.
2. **Darba programmas Komisija pieņem ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 17.a pantā.**

17.a pants

Komiteju procedūra

1. **Komisijai palīdz komiteja (“AgoraEU” komiteja”). Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.**
2. **Komiteja sanāk noteiktos sastāvos, lai risinātu konkrētus jautājumus, kas saistīti ar atsevišķām Programmas sadalām.**
3. **Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.**

VII NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

18. pants

Atceļšana

Regulas (ES) 2021/692 un (ES) Nr. 2021/818 atceļ no 2028. gada 1. janvāra.

19. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu līdz to slēgšanai saskaņā ar Regulu (ES) 2021/692 un Regulu (ES) 2021/818, ko attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai.
2. No programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Regulu (ES) 2021/692 un Regulu (ES) 2021/818.

20. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2028. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja*